

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

09 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2016, declarat de inculpatul

***Ocul Alexandru xxx**, născut la
xx xxxxxx xxxx, originar și locuitor al mun. xxxxxxxx,
str. xx. xxxxxx xx, cetățean al R. Moldova, anterior
condamnat prin:*

*1) sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din
30.12.2013, în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal,
la amendă în mărime de 700 unități convenționale;*

*2) sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău
din 11.12.2014, în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, la
amendă în mărime de 300 unități convenționale, cu
privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport
pe un termen de 3 ani.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 04.02.2016 – 02.09.2016,
instanța de apel: 17.10.2016 – 10.11.2016,
instanța de recurs: 27.01.2017 – 09.03.2017.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 02 septembrie 2016, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Ocul Alexandru a fost condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal la 4 ani și 7 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 5 ani.

În temeiul art. 85 alin. (2) și art. 84 alin. (2) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor complementare, inclusiv cea aplicată prin sentința Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 11.12.2014, i-a fost stabilită pedeapsa complementară definitivă - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

S-a admis retragerea acțiunilor civile înaintate de Prodan I. și Colun V.

2. Instanța de fond a constatat că la 26 octombrie 2015, aproximativ ora 14.00, inculpatul Ocul A., fiind în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, având o concentrație de alcool etilic în sânge de 2,96%, ignorând astfel cerințele pct. 14 lit. a) a Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede, că „conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate”, și fiind privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani în baza sentinței Judecătorei Botanica, mun. Chișinău, din 11.09.2014, conducea autovehiculul ”BMW-730i”, n.î. x xx xxx, deplasându-se pe str. Grădina Botanică din direcția str. Salcânilor spre str. Uzinelor, mun. Chișinău.

În timpul deplasării, inculpatul, ajungând pe podul din str. Grădina Botanică, intersecție cu șos. Muncești, ignorând flagrant prevederile pct. 45 al Regulamentului Circulației Rutiere care prevede că „ 1) conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase”, precum și prevederile pct. 42 alin. (3) al Regulamentului Circulației Rutiere, care indică, că ”pe drumurile cu circulația dublu sens care au cel puțin două benzi într-o direcție este interzisă intrarea pe partea carosabilului destinată circulației în sens opus”, a ieșit pe banda cu sens opus, unde a tamponat autocamionul „Mercedes”, n.î. x xx xxx, condus de Colun V., care se deplasa regulamentar pe banda sa de circulație, din sens opus.

În rezultatul accidentului, ambele unități de transport au fost tehnic deteriorate, iar șoferului autocamionul „Mercedes”, n.î. x xx xxx, Colun V., conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2954/D din 18.12.2015, i-au fost cauzate vătămări corporale grave, sub formă de fractura închisă cominativă a femurului stâng cu deplasarea fragmentelor, fractura diafizei femurale, fractura I os metatarsiana plantei stângi, iar pasagerului autovehiculului condus de inculpat, Prodan I., conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2953/D din 23.12.2015, i-au fost cauzate vătămări corporale medii sub formă de fractura coastelor 5, 6 pe stânga cu deplasarea fragmentelor, fractura trohanterei osului femural pe stânga, fără implicarea canalului medular.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Deoarece, probele administrate i-au confirmat integral vinovăția, instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport, de

către o persoană care conduce mijlocul de transport în stare de ebrietate, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau sănătății.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, că inculpatul s-a căit de cele comise, nu se caracterizează negativ, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, că nu au fost stabilite circumstanțe atenuante, în calitate de circumstanță agravantă fiind reținută săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare, a reparat integral prejudiciul cauzat părților vătămate, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este rațională fără izolare de societate, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Liliana Verdeș, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Ocul A. să fie condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

În baza art. 85 alin. (2) și art. 84 alin. (2) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor complementare, a-i stabilit pedeapsa complementară definitivă - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

Apelanta a indicat că infracțiunea săvârșită de inculpat atentează la relațiile sociale ce vizează respectarea de către conducătorii mijloacelor de transport a regulilor circulației rutiere, obligație impusă fiecărui conducător de transport, care este mijloc de pericol social sporit pentru viața și sănătatea nu numai a șoferului, dar și a altor participanți la trafic.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond a ignorat prevederile art. 61 Cod penal, conform cărui pedeapsa are drept scop corectarea condamnatului, precum și prevenirea de săvârșirea de noi infracțiuni din partea acestuia.

Astfel, instanța nu a ținut cont că inculpatul a fost anterior condamnat pentru comiterea unei infracțiuni similare.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2016 apelul a fost admis, casată sentința în latura pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Ocul Alexandru, recunoscut vinovat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsă de 4 ani și 7 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis, de la reținere

În temeiul art. 85 alin. (2) și art. 84 alin. (2) Cod penal, prin absorbirea pedepsei complementare mai ușoare de pedeapsa complementară mai gravă, i-a fost stabilită pedeapsa complementară definitivă - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond corect i-a aplicat inculpatului o pedeapsă în limita sancțiunii infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, potrivit căruia inculpatul beneficiază de reducerea cu 1/3 din minimul și maximul prevăzut de

sanctiune, stabilindu-i pedeapsa de 4 ani și 7 luni închisoare, or sanctiunea s-a redus, fiind stabilite noi limite de la 2 ani și 6 luni până la 5 ani și 3 luni închisoare.

Însă, inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, care atentează la valoarea primordială protejată de legea penală – viața și sănătatea persoanei, fiind eronată și neîntemeiată concluzia instanței de fond că corectarea inculpatului este posibilă prin aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal – condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Or, potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, în hotărâre se indică, în mod obligatoriu, motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă, precum și concluzia instanței că nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa stabilită.

La stabilirea și aplicarea pedepsei inculpatului, instanța de fond a ignorat prevederile art. 61, 75 Cod penal și nu a ținut cont de circumstanțele reale ale cauzei care, analizate în ansamblu, nu permit instanței stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării ei.

Astfel, având în vedere fapta comisă de inculpat și urmările grave, modalitatea de executare a pedepsei stabilită nu concordă cu principiul proporționalității.

Totodată, pedeapsa sub formă de 4 ani și 7 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani, corespunde principiului proporționalității și scopului prevăzut de art. 61 alin. (2) Cod penal de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și altor persoane.

5. Inculpatul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii *în partea stabilirii pedepsei*, cu menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că instanța de apel nu a respectat și nu a aplicat corect prevederile art. 75 alin. (1), 90 alin. (1) Cod penal, fiind admise erori la stabilirea pedepsei inculpatului.

Totodată, instanța de apel a omis să se expună asupra circumstanțelor care direct condiționează individualizarea pedepsei inculpatului, că acesta a recunoscut integral și necondiționat vina, regretă fapta săvârșită și s-a căit sincer de cele comise, a reparat prejudiciul cauzat, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, are o vârstă tânără, nu are antecedente penale, iar infracțiunea a fost săvârșită din imprudență.

Mai mult, mama acestuia, cu care locuiește împreună și are nevoie de îngrijire permanentă, a fost încadrată în grad de dizabilitate mediu.

Astfel, instanța de apel a exclus nejustificat și inechitabil aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, în raport cu situația existentă la momentul condamnării inculpatului, prin prisma circumstanțelor personale.

Instanța de apel nu a analizat amplu și obiectiv personalitatea inculpatului, comportamentul acestuia pe parcursul urmăririi penale și a examinării cauzei față de infracțiunea săvârșită, cum acesta și-a apreciat fapta, eforturile depuse pentru înlăturarea rezultatului infracțiunii și repararea daunei cauzate, comportamentul sincer.

Or, inculpatului nu i-a fost stabilită o pedeapsă echitabilă, fiindu-i impuse lipsuri și restricții ale drepturilor sale vădit disproporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și consecințele survenite, iar aplicarea pedepsei privative de libertate în privința inculpatului nu-și va atinge scopul scontat.

O pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit, totodată, aplicarea unei pedepse inechitabile poate avea drept consecință violarea drepturilor omului protejate de CEDO.

Instanța de fond, analizând amănunțit personalitatea inculpatului, corect a apreciat că scopul pedepsei poate fi atins și fără executarea reală a acesteia, luând în calcul repararea integrală a prejudiciului material și moral cauzat părților vătămate și manifestarea regretului în cele săvârșite.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind aplicarea pedepsei inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just luând în considerare personalitatea inculpatului, consecințele grave ale faptei comise de el și gradul sporit de pericol social al infracțiunii săvârșite, ținând corect cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care

atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și altor persoane (*pct. 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5.* din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei, inclusiv în latura pedepsei, în alt sens decât cel pe care îl propune inculpatul este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO,

nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de inculpatul Ocul Alexandru xxxx, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2016, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 05 aprilie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco